



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **M. J.**
bytem X
zastoupena advokátem Mgr. Alešem Krochmalným
se sídlem Těsnohlídkova 9, 613 00 Brno

proti

žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 10. 2020, č. j. JMK 146214/2020,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 10. 2020, č. j. JMK 146214/2020, se *ruší* a věc se *vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 9.800 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Aleše Krochmalného, advokáta.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobkyně chtěla v brněnském Žebětíně odbočit vlevo. Střetla se přitom s vozem, který ji právě předjížděl. Správní orgány shledaly, že nehoda vznikla její vinou. Nedala podle nich včas znamení o změně směru jízdy a nedbala zvýšené opatrnosti. Krajský soud musel k námitkám žalobkyně posoudit, zda tento svůj závěr náležitě zdůvodnil.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Dne 8. 8. 2018 před tři čtvrtě na jednu odpoledne se na Kohoutovické ulici v Brně-Žebětíně stala menší nehoda. Dvě auta se střetla ve směru od centra Brna před odbočkou na ulici Pod Kopcem. Žalobkyně chtěla do této ulice odbočit doleva směrem k ulici Lavičky. Jakmile však započala svůj manévr, narazila do černého vozu, který jí právě předjížděl.
3. Při podání vysvětlení uvedla, že jela velmi pomalu, protože hledala místo k zaparkování. Levý blinkr zapnula zhruba osm až deset metrů před odbočkou. V zrcátku za sebou viděla černý vůz. Na úrovni domu č. o. X začala odbočovat. Zahlédla vedle sebe černou šmouhu. A došlo ke střetu přední levé části jejího vozu s pravou přední částí černého vozu. Zabránit tomu nestihla. Své vozidlo nechala stát v konečném postavení po dopravní nehodě. Řidič černého vozu jej odstavil na pravé straně Kohoutovické ulice ve směru jízdy. Žalobkyně nesouhlasila, že by nehodu zavinila. Blinkr dala včas.
4. Řidič černého vozu uvedl, že před ním žalobkyně jela pomalu. Nevěděl, co bude dělat. Taky začal zpomalovat. Žalobkyně pokračovala pomalou jízdou bez nějakého znamení, proto se ji rozhodl zleva předjet. Při tomto manévru, jakmile byl na úrovni vozidla žalobkyně, začala odbočovat vlevo na ulici Pod Kopcem. Blinkr dala až v momentě, kdy byl na úrovni jejího vozidla. Předtím, než řidič černého vozu zahájil předjíždění, ho nezapnula. Řidič černého vozu si uvědomoval, že měl předvídat, co žalobkyně udělá. Ale nesouhlasil, že by nehodu zavinil. Spis obsahuje náčrt, jak k nehodě došlo a fotodokumentaci situace (včetně stavu vozidel) po nehodě.
5. Při ústním jednání na Magistrátu města Brna („magistrát“) žalobkyně nad rámec toho, co uvedla po nehodě, zmínila, že před odbočováním pomalu a plynule najížděla do středu křižovatky. Neviděla, zda černé vozidlo jedoucí za ní dávalo znamení o změně směru jízdy vlevo. Řidič černého vozidla při ústním jednání nad rámec toho, co uvedl po nehodě, dodal, že žalobkyně před ním jela rychlostí cca 15-20 km/h. Jeli za ní asi 150 metrů. Rozhodl se, že žalobkyni předjede. Zapnul levý blinkr, zkontroloval situaci za sebou i před sebou. Kromě nich dvou na vozovce nikdo nebyl. Začal žalobkyni předjíždět. A jakmile byl vedle ní, dala blinkr doleva a hned stočila volant. Srazili se předním bokem. Aby pak nezavazel na vozovce, najel na chodník a auto dal „na blikačky“. Domníval se, že předjetí vozidla nic nebrání. Křižovatku zaregistroval na poslední chvíli, dobře vidět nebyla. Jako svědek pak ještě vypovídal spolujezdec řidiče černého vozidla, který potvrdil rychlost žalobkyně (schválně se podle svých slov díval na tachometr). I to, že zapnula blinkr, až když už byli vedle ní (z místa spolujezdce ještě viděl na její zadní světla). Musela je vidět, kdyby se podívala do zrcátka. Nebyli v mrtvém úhlu. Řidič černého vozu podle svědka zapnul blinkr před započítím předjížděním s předstihem jedné až dvou vteřin.
6. Žalobkyně poté ještě zaslala magistrátu vyjádření k podkladům ve spise a namítala, že křižovatka ulic Kohoutovická a Pod Kopcem je křižovatkou ulic stejného řádu, kde platí absolutní zákaz předjíždění [§ 17 odst. 5 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích; „zákon o silničním provozu“). Řidič černého vozu měl dostatek času, aby vyvodil závěry z pomalé jízdy žalobkyně, tedy že bude s největší pravděpodobností odbočovat vlevo. Sám uvedl, že si křižovatky všiml na poslední chvíli v době započítí předjíždění, ke kterému s ohledem na zákaz předjíždění v daném místě nemělo dojít. Žalobkyně s ohledem na princip omezené důvěry v dopravě neměla povinnost bez dalšího předpokládat, že řidič černého vozidla zahájí předjížděcí manévr

v těsné blízkosti křižovatky poté, co najela ke středu vozovky. Ke své argumentaci žalobkyně připojila odkazy na judikaturu.

7. Magistrát rozhodnutím ze dne 8. 11. 2019, č. j. ODSČ-74184/18-48 („rozhodnutí magistrátu“), shledal žalobkyni vinnou, že nedala včas znamení o změně směru jízdy vlevo (§ 30 odst. 2 zákona o silničním provozu) a nedbala zvýšené opatrnosti při odbočování vlevo (§ 21 odst. 1 zákona o silničním provozu). Dopustila se tak přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona. Dostala za to pokutu ve výši 1.800 Kč. Řidič černého vozu dostal pokutu 5.000 Kč za to, že neměl pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla.
8. Magistrát měl na základě vysvětlení i výpovědi žalobkyně a výpovědi řidiče černého vozu a jeho spolujezdce za prokázané, že dala znamení o změně směru jízdy ani dvě sekundy, spíše jen jednu a půl sekundy před započítím odbočování. Sama tvrdila, že to bylo osm až deset metrů před odbočkou, což by vzhledem k rychlosti asi 20 km/h časově odpovídalo. Koresponduje to i s výpovědí spolujezdce řidiče černého vozidla, který zaregistroval zapnutý levý blinkr žalobkyně, až se černé vozidlo nacházelo v levém jízdním pruhu bezprostředně za vozidlem žalobkyně, resp. již částečně vedle něj. Sedí to i podle náčrtku nehody. Kdyby žalobkyně sledovala situaci za sebou před zabočením doleva, musela by si černého vozu všimnout. Jeho řidič její manévry nemohl předvídat.
9. Podle magistrátu pak řidič černého vozidla neporušil zákaz předjíždění podle § 17 odst. 5 písm. f) zákona o silničním provozu. Tento zákaz totiž podle bodu 3 daného ustanovení neplatí na hlavní pozemní komunikaci. Křižovatka ulic Kohoutovická a Pod Kopcem není křižovatkou ulic stejného řádu. Na ulici Kohoutovické je ve směru do centra Brna před danou křižovatkou dopravní značka č. P 2, která ji označuje jako hlavní pozemní komunikaci. V ulici Pod Kopcem je před Křižovatkou s Kohoutovickou ulicí svislá dopravní značka č. P 6 „Stůj, dej přednost v jízdě!“. Ulice Kohoutovická je tedy v dané křižovatce hlavní pozemní komunikací. Po pravé straně Kohoutovické ulice ve směru jízdu obou účastníků nehody sice žádné dopravní značení určující hlavní komunikaci není, což však lze vysvětlit tím, že po této straně není žádná jiná pozemní komunikace. Proto tam značení ohledně přednosti v jízdě není třeba. Řidič černého vozu tedy jel v souladu s § 17 odst. 5 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu. Předjížděl na hlavní komunikaci.
10. Žalobkyně se odvolala. Vytýkala magistrátu, že vzal v potaz dopravní značení v opačném směru jízdy. Podle § 3 odst. 1 a 5 vyhlášky č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích („vyhláška“), přitom svislé dopravní značení platí pro komunikaci *v daném směru jízdy* a značka č. P 6 platí *pro nejbližší křižovatku*. Proto podle žalobkyně neobstojí názor, že ulice Kohoutovická byla hlavní komunikací. Předmětná křižovatka je křižovatkou ulic stejného řádu a řidič černého vozidla porušil zákaz předjíždění, protože předjížděl na křižovatce či v těsné blízkosti před ní. *Úvahy o čase započítí znamení* o změně směru jízdy žalobkyně označila za *nepřezkoumatelné* fabulace. Žalobkyně avizovala veškerým možným způsobem záměr odbočit vlevo na nejbližší křižovatce (pomalá jízda, najetí ke středu vozovky, znamení o změně směru jízdy). Magistrát neprokázal, že by žalobkyně porušila § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu. Okamžik dání znamení o změně směru jízdy exaktně nestanovil a žádné dokazování či zjišťování, kdy se tak mělo stát, neprováděl. Magistrát dokonce uvedl, že řidič černého vozu předjížděl v křižovatce, ale nic z toho nevyvodil. Kromě toho žalobkyně namítala, že se magistrát nevypořádal s odkazy na judikaturu, které v odvolání zopakovala.

11. Žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 10. 2020, č. j. JMK 146214/2020 („rozhodnutí žalovaného“) odvolání žalobkyně zamítl a potvrdil rozhodnutí magistrátu. *Žalovaný vyšel z toho, že magistrát žalobkyni kladl za vinu porušení § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu.* Uznal, že pokud by předmětná křižovatka byla křižovatkou silnic stejného řádu, platil by zde zákaz předjíždění a viníkem dopravní nehody by byl řidič černého vozu. O silnice stejného řádu však nejde. Ulice Kohoutovická je ulicí hlavní. Žalobkyně je navíc místních poměrů znalá, o charakteru pozemní komunikace tak jistě věděla. Ze způsobu jízdy (delší pomalá jízda vozidla) nemohl řidič černého vozu seznat záměr žalobkyně. Znamení o změně směru jízdy dala těsně před odbočením vlevo. Ve chvíli, kdy ji již předjížděl řidič černého vozidla. Znamení spatřil už pouze spolujezdec řidiče černého vozu při předjíždění. Střetu vozidel proto nešlo zabránit.

III. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

12. Žalobkyně namítá, že křižovatka ulic Kohoutovická a Pod Kopcem je křižovatkou silnic stejného řádu a platí pro ni absolutní zákaz předjíždění podle § 17 odst. 5 písm. f) zákona o silničním provozu. Odkazuje na § 3 odst. 1 odst. 5 vyhlášky. Namítá, že svislá dopravní značka platí pro celou pozemní komunikaci v daném směru jízdy a značka „Stůj, dej přednost v jízdě!“ platí pro nejbližší křižovatku. Před danou křižovatkou není ve směru jízdy účastníků dopravní nehody značka označující hlavní komunikaci. Neplatí to ani z žádného důkazu založeného ve spisu.
13. Žalobkyně v přestupkovém řízení odkazovala na judikaturu související s dopravním značením a zákazem předjíždění. Poukazovala navíc na tzv. „princip omezené důvěry“. Správní orgány však na tyto odkazy nereagovaly. Základní chybou je fabulace o dopravním značení předmětné křižovatky. Magistrát v rozporu se zákonem považuje ulici Kohoutovickou za hlavní pozemní komunikaci, vycházejí z toho, že ve směru „do centra Brna“ (tedy v opačném směru jízdy účastníků nehody) je svislá dopravní značka P2 „Hlavní pozemní komunikace“. Nevypořádal se s námitkami a právní argumentací žalobkyně. Nepřihlédl ani ke zmíněné judikatuře a žádným způsobem nevysvětlil, proč rozhodl jinak, pokud se od judikturních rozhodnutí odchýlil. Žalovaný to bagatelizuje odkazem na „zásadu volného uvážení“. Tato zásada neznamená libovůli.
14. V prvostupňovém řízení *magistrát jednoznačně neprokázal, že by žalobkyně nedávala znamení o změně směru jízdy.* Přesto se tímto neprokázaným závěrem řídil a žalovaný se s tímto ztotožnil. Správní orgány fabulují ve svých úvahách o mechanismu dopravní nehody. Popisují činnosti v předchozím řízení neprokázané. Taktéž podle policie měl řidič černého vozidla předjíždět v rozporu s § 17 odst. 5 písm. e) provozu. Pokud by neporušil své povinnosti, nedošlo by vůbec ke střetu.
15. Žalovaný jen odkázal na své rozhodnutí a vyjádřil svůj obecný nesouhlas se žalobními námitkami. Žalobkyně na to reagovala krátkou replikou, ve které již nevznesla nic nového.

IV. Posouzení věci krajským soudem

16. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.).
17. Žaloba je důvodná.

18. Krajský soud se nejdříve zaměřil na posouzení, zda rozhodnutí žalovaného netrpí vadou nepřezkoumatelnosti. Jde totiž o vadu, jejíž přítomnost brání posouzení zákonnosti správního rozhodnutí, protože z něj nelze seznat, jak vlastně správní orgán tu kterou otázku posoudil.
19. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného může podle judikatury plynout též z toho, že se jako odvolací orgán nezabýval všemi odvolacími námitkami, tedy že nevyčerpal celý rozsah odvolání (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84, a ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71). Neznamená to ovšem, že by odvolací správní orgán musel ke každé odvolací námitce podrobně odůvodnit své stanovisko a vypořádat každý dílčí argument odvolatele. Námitky lze vypořádat i tak, že správní orgán prezentuje v odůvodnění právní názor odlišný od názoru účastníka řízení, pakliže zdůvodnění tohoto názoru poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Tím minimálně nepřímou vypořádá i námitky účastníka řízení. Absence odpovědi na jednotlivé argumenty účastníka v odůvodnění rozhodnutí bez dalšího nezpůsobuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí. *Podstatné je, aby se správní orgán vypořádal se všemi základními námitkami* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2015, č. j. 6 As 152/2014-78, Kocourek, T. § 76. In Kühn, Z., Kocourek, T. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Leges, 2019. s. 618).
20. V této věci hraje roli, že magistrát shledal přestupkovou vinu žalobkyně pro porušení dvou ustanovení zákona o silničním provozu. Prvním z nich byl § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu, podle kterého platí: „Znamení o změně směru jízdy musí řidič dávat *včas před započítím jízdního úkonu s ohledem na okolnosti provozu na pozemních komunikacích, zejména na řidiče jedoucí za ním a na povahu jízdního úkonu.*“ [zvýraznil krajský soud]. Druhým ustanovením, které žalobkyně podle magistrátu porušila, byl § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu, který stanoví: „Při odbočování na křižovatce nebo na místo ležící mimo pozemní komunikaci musí řidič *dávat znamení o změně směru jízdy*; při odbočování *nesmí obrozit řidiče jedoucí za ním a musí dbát zvýšené opatrnosti.*“ [zvýraznil krajský soud].
21. Mezi oběma ustanoveními lze spatřovat jistou vazbu. Jen včasné znamení o změně směru jízdy ve smyslu § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu může být řádným dáním znamení o směru jízdy podle § 21 odst. 1 věty před středním téhož zákona. Věcně hraje včasné znamení o změně směru jízdy roli i pro posouzení otázky, zda řidič dbal zvýšené opatrnosti a neohrozil řidiče za ním. Pokud řidič odbočující vlevo splní své povinnosti, může při následném střetu s předjíždějícím vozem (zde by to byl řidič černého vozu) dojít naopak k porušení § 17 odst. 5 písm. e) zákona o silničním provozu ze strany předjíždějícího. Z tohoto ustanovení totiž plyne zákaz předjíždění, dává-li řidič vpředu jedoucího vozidla znamení o změně směru jízdy vlevo a nelze ho předjet či objet jiným způsobem souladným se zákonem.
22. Magistrát uvedl, že z vlastních slov žalobkyně a výpovědí řidiče černého vozu a jeho spolujezdce dovozuje, že žalobkyně dala znamení o změně směru jízdy ani ne dvě sekundy, spíše jen jednu a půl sekundy před započítím odbočování. Sama tvrdila, že to bylo osm až deset metrů před odbočkou, což by vzhledem k rychlosti asi 20 km/h časově odpovídalo. Stvrzuje to podle magistrátu i výpověď spolujezdce řidiče černého vozidla, který zaregistroval zapnutý levý blinkr žalobkyně, až se černé vozidlo nacházelo v levém jízdním pruhu bezprostředně za vozidlem žalobkyně, resp. již částečně vedle něj. Magistrát odkázal i na náčrtek nehody.

23. V odvolání ovšem žalobkyně vznášela námitky, které se týkaly porušení § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu i § 30 odst. 2 *stejněho zákona*. Zejména části II. a) a b) odvolání se týkají splnění povinností žalobkyně podle § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu a části odůvodnění rozhodnutí magistrátu shrnutému v předchozím odstavci. Žalobkyně výslovně namítala, že údaje o času, kdy údajně začala dávat znamení o změně směru jízdy, jsou nepřezkoumatelné. Jak po nehodě, tak při jednání uvedla, že zapnula blinkr osm až deset metrů před odbočkou. Namítala pak, že magistrát nepřezkoumatelně převedl délkový údaj na časový. Nemohl z toho pak vycházet při hodnocení, zda žalobkyně dala znamení o změně směru jízdy v souladu s § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu. Podle žalobkyně nebylo zřejmé, co bylo výchozím bodem měření. A jak přesně tedy vlastně své závěry vypočítal.
24. Žalobkyně v odvolání dodávala, že avizovala veškerým možným způsobem záměr odbočit vlevo na nejbližší křižovatce (pomalá jízda, najetí ke středu vozovky, znamení o změně směru jízdy). S ohledem na její pomalou jízdu *se neprokázalo, že znamení o změně směru jízdy nedala včas v souladu s § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu*, tj. „s ohledem na okolnosti provozu na pozemních komunikacích, zejména na řidiče jedoucí za ním a na povahu jízdního úkonu.“ Tento okamžik (dání znamení o změně směru jízdy) magistrát exaktně nestanovil a ani žádné dokazování, či zjišťování kdy se tak mělo stát v tomto případě, neprováděl. Podle žalobkyně tedy nebylo možné uzavřít, že zmíněné ustanovení porušila.
25. Žalovaný ovšem na tuto argumentaci odpovídajícím způsobem nezareagoval. *Otázce porušení § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu se vůbec nevěnoval. Jakoby ji úplně přehlédli.* Věnoval se v celém rozhodnutí jen dodržení § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu. Plyne to již z toho, jak shrnul rozhodnutí magistrátu v prvním odstavci svého rozhodnutí, kde § 30 odst. 2 zákona o silničním pomínl. Při popisu posuzovaného jednání žalobkyně, které mělo založit její přestupkovou vinu, na přelomu stran 2 a 3 svého rozhodnutí dále uvádí, že žalobkyně „nedbala zvýšené opatrnosti a při odbočování vlevo ohrozila řidiče vozidla jedoucího za ní, když nedala včas znamení o změně směru jízdy a započala odbočování, přičemž došlo ke střetu vozidel. *Svým jednáním porušila ust. 21 odst. 1 zák. č. 361/2000 Sb.*“ [zvýraznil krajský soud]. Své nepřesné vnímání merita věci žalovaný stvrdil na str. 3 i konstatovaným východiskem, že žalobkyni „*je kladeno za vinu, že porušila ust. 21 odst. 1 zák. č. 361/2000 Sb.*, kdy při odbočování na křižovatce, nebo na místo ležící mimo pozemní komunikaci, musí řidič dávat znamení o změně směru jízdy; při odbočování nesmí ohrozit řidiče jedoucí za ním a musí dbát zvýšené opatrnosti.“ [zvýraznil krajský soud].
26. Námitka žalobkyně na poli § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu se věcně týká jen zmínka žalovaného na str. 4 jeho rozhodnutí, kde uvádí, že žalobkyně na poslední chvíli „znamení o změně směru jízdy dala těsně před odbočením vlevo, a to ve chvíli, kdy již byla předjížděna jiným vozidlem. Její znamení stihl spatřit už jenom spolujezdec předjížděného vozidla v momentě, kdy již však druhé vozidlo bylo v procesu předjíždění. Následnému střetu vozidel pak již nešlo zabránit. (...) Odvolací orgán opět odkazuje na odůvodnění správního orgánu prvního stupně (strana 6 a 7) a ztotožňuje se s ním se závěrem, že obviněná nedala včas znamení o změně směru jízdy vlevo a započala odbočovat vlevo ve chvíli, kdy již byla předjížděna jiným vozidlem. Při odbočování nedbala zvýšené opatrnosti, ohrozila řidiče jedoucího za ní a způsobila dopravní nehodu.“

27. To ovšem podle krajského soudu *není přezkoumatelná reakce na odvolací námitky žalobkyně, která zpochybňovala, jak vlastně magistrát vypočetl, kdy zapnula blinkr a nebylo jí jasné, co bylo výchozím bodem měření*. Domáhala se posouzení včasnosti zapnutí blinkru s ohledem na okolnosti provozu na pozemních komunikacích, zejména na řidiče jedoucí za ním a na povahu jízdního úkonu, jak vyžaduje § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu. A vytýkala magistrátu, že k této otázce neprovedl náležité dokazování. Žalovaný však jen konstatoval, že žalovaná blinkr včas nezapnula, odkázal na rozhodnutí magistrátu, a *veškerou odpověď žalovaného na předmětné námitky žalobkyně bylo, že se magistrátem ztotožnil. Na vše se přitom viditelně díval jen perspektivou § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu*. Proč magistrát nepochybil při výpočtu času zapnutí směrového znamení – který opravdu působí jako rámcový odhad situace, spíše než exaktní závěr, od kterého by se mohla odvíjet vina žalobkyně za porušení § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu, což žalovaný mohl doplnit –, a zda opravdu nebylo namístě vést k této otázce hlubší dokazování, na to žalovaný ve svém rozhodnutí pro neúplné nahlížení na věc neodpověděl.
28. Jak již krajský soud naznačil výše, otázka včasnosti zapnutí blinkru podle § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu – tedy zda k němu došlo *před započítáním jízdního úkonu a s ohledem na okolnosti provozu na pozemních komunikacích, zejména na řidiče jedoucí za ním a na povahu jízdního úkonu* – je pro tuto věc stěžejní. A od jejího řádného posouzení se mohlo odvíjet i řádné posouzení toho, zda pak žalobkyně *neohrozila řidiče jedoucí za ní a dbala zvýšené opatrnosti* podle § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu. Pokud by totiž zapnula znamení o změně směru jízdy včas podle § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu, již by to dávalo do jiného světla následný manévr řidiče černého vozidla. Bylo by možné se ptát, zda neporušil § 17 odst. 5 písm. e) zákona o silničním provozu, protože předjížděl vozidlo, které dávalo znamení o změně směru jízdy a nebylo možné ho předjet (objet) jinudy. A taky by bylo možné se ptát, zda to nebyl on, kdo měl situaci více pod kontrolou, měl v daném místě zachovat klid a předejít střetu, pokud by se v podobně nevhodném místě před odbočkou, již podle vlastních slov zaznamenal na poslední chvíli, ubránil potřebě žalobkyni rychle předjet. Na druhou stranu, i pokud by se ukázalo, že žalobkyně skutečně zapnula blinkr včas, a tedy neporušila § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu, neznamená to automaticky, že by nemohla odpovídat za porušení § 21 odst. 1 téhož zákona. Toto ustanovení totiž může porušit i řidič, který sice dá znamení o změně směru jízdy, ale přesto pak nedbá zvýšené opatrnosti a ohroží řidiče jedoucí za ním. Intenzitu porušení tohoto ustanovení je však potřeba hodnotit právě s přihlédnutím k tomu, zda řidič zapnul blinkr včas.
29. Žalovaný se tedy otázky, zda žalobkyně (ne)dodržela § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu, reálně (odpovídajícím způsobem) věcně nevěnoval, ač šlo o jeden ze dvou pilířů, na nichž stálo rozhodnutí magistrátu, který žalobkyně adresně svojí meritorní argumentací napadla v odvolání. Rozhodnutí žalovaného v tomto aspektu proto trpí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
30. Zbylé odůvodnění rozhodnutí žalovaného, které se již týká § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu, z výše popsaných důvodů „nakazila“ nepřezkoumatelnost pohledu žalovaného na porušení § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu. Krajský soud ovšem nadto musí dát žalobkyni za pravdu i v tom, jak se žalovaný (ne)vypořádal s jejími odkazy na judikaturu.
31. Jak zdůrazňuje Ústavní soud, pro přesvědčivost rozhodnutí orgánu veřejné moci je klíčové, aby reagoval na věcné argumenty a námitky účastníků řízení a aby vysvětlil, proč je

nepřijal. Ke znakům právního státu totiž neoddělitelně patří princip právní jistoty a z něj plynoucí princip ochrany důvěry v právo, který v sobě zahrnuje především efektivní ochranu práv všech právních subjektů ve stejných případech shodným způsobem a předvídatelnost postupu státu a jeho orgánů. Z toho plyne i požadavek na shodný výklad zákona ve srovnatelných případech, v čemž se projevuje – kromě právní jistoty – i ústavní princip rovnosti (čl. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny; čl. 96 odst. 1 Ústavy). Rovnost a předvídatelnost přitom Ústavní soud nevnímá absolutně. I dvě rozdílná řešení (v rovině tzv. podústavního práva) v téže věci mohou být ústavně konformní. Je však nutné, aby orgán veřejné moci obě tato řešení řádně, racionálně a ústavně konformně odůvodnil (srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3755/17 ze dne 15. 8. 2018; byť se týká soudních rozhodnutí, podle krajského soudu uvedené obdobně platí i pro správní rozhodnutí).

32. Pokud se tedy správní orgán nevypořádá s judikaturou, na kterou odkazuje účastník řízení, a která se týká jádra věci (je pro její posouzení stěžejní), pak porušuje právo na tzv. jinou právní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Nemusí odkazovanou judikaturu nutně následovat. Pokud ji však nenásleduje, musí vysvětlit, proč tak učinil, např. skutkovým odlišením jím posuzované věci a vysvětlením, proč tato skutková odlišnost má právní význam na posouzení věci (srov. např. nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2588/16 ze dne 24. 11. 2016). Tyto povinnosti opět nejsou absolutní, úplně každý judikatorní odkaz správní orgán vypořádat nemusí, obzvláště pokud se netýká jádra věci a nemůže ovlivnit její posouzení (viz bod 19 výše).
33. Žalobkyně ve svém odvolání odkázala na několik soudních rozhodnutí. Zejména pak odkazovala na tzv. princip omezené důvěry v dopravě a nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3159/15 ze dne 25. 10. 2016. Podle tohoto nálezu je třeba povinnost dbát zvýšené opatrnosti při odbočování podle § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu vykládat tak, že řidič osobního motorového vozidla může v souladu s principem omezené důvěry v dopravě spoléhat na to, že pokud s dostatečným předstihem (řádne) dává ostatním účastníkům silničního provozu najevo svoji vůli odbočit vlevo, a ověřil si již, že neexistuje překážka, která by mu v tom bránila, může v odbočovacím manévru pokračovat. Ústavní soud naopak odmítl výklad, podle kterého řidič musí zohlednit i možné úmyslné porušení pravidel jinými účastníky silničního provozu.
34. Žalovaný však opět ve svém rozhodnutí *na argumentaci žalobkyně judikaturou nijak věcně nereaguje*. Jediný judikát, který použil, je „rozsudek NSS, č. j. 28 A 8/2017“, kterým měl ve skutečnosti zřejmě na mysli rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 12. 2018, č. j. 28 A 8/2017-77. A chtěl jím podpořit svůj závěr, že magistrát nemusel reagovat na každou námitku žalobkyně v prvostupňovém řízení. *Tím se však nemohl paušálně zbavit povinnost reagovat na odvolací námitky žalobkyně, které měly podstatný význam pro posouzení věci*. Podobnou námitkou je i odkaz žalobkyně na výše shrnutý nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3159/15 a princip omezené důvěry v dopravě, jehož použití má význam pro interpretaci a aplikaci § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu v této věci (dokresluje také důležitost posouzení řádnosti znamení o změně směru jízdy podle § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu). Žalovaný však odkazy žalobkyně na judikaturu úplně vyloučil. A nedal vysvětlení, proč ji nenásledoval, např. proč podle něj byla nepřiléhavá v této věci, nebo proč naopak podporovala i jeho vlastní závěry. Tato vada proto již dosáhla míry zakládající vadu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů co do vypořádání judikatorní části odvolacích námitek žalobkyně.

35. V novém řízení tedy bude mít žalovaný dva hlavní úkoly: 1) věcně a adresně se vypořádat s odvolacími námitkami žalobkyně, které se týkají § 30 odst. 2 zákona o silničním provozu a jeho (ne)dodržení žalobkyní, tj. otázky, zda dala včas znamení o změně směru jízdy, a zda tuto otázku magistrát řádně odůvodnil s dostatečnou oporou pro své závěry ve spise; a 2) věcně a adresně se vypořádat se s relevantní judikaturou, na níž žalobkyně odkazuje v odvolání. Může ji buď (a) následovat, anebo (b) nenásledovat a vysvětlit, proč ji nenásleduje, např. z důvodů skutkové a právní nepřiléhavosti na posuzovanou věc.

V. Závěr a náklady řízení

36. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost způsobenou nedostatkem důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Žalovaného váže závazný právní názor plynoucí z tohoto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.)
37. Žalobkyně měla ve věci úspěch, proto jí vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni do 30 dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 9.800 Kč k rukám jejího zástupce.
38. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3.000 Kč za podání žaloby, z částky 6.200 Kč za dva úkony právní služby zástupce žalobce, spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“), a jednoho podání ve věci (žaloba) [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Soud žalobkyni nepřiznal náklady za její repliku na vyjádření žalovaného ze dne 12. 3. 2021, protože již k meritu věci nepřináší žádný nový věcný argument a nešlo již o důvodně vynaložené náklady ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu] za dva úkony právní služby po 300 Kč. Zástupce žalobce nedoložil, že by byl plátcem DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 30. 3. 2022

Martin Kopa, v.r.
samosoudce